

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus
2019 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. EV-11

ŠIAULIŲ TERITORINIO SKYRIAUS NUOSTATAI

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Skyriaus nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VDI) Šiaulių teritorinio skyriaus (toliau – skyrius) pagrindinius uždavinius ir funkcijas, teises ir veiklos organizavimą.

2. Skyrius yra VDI teritorinis padalinys, tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas Lietuvos Respublikos vyriausiajam valstybiniam darbo inspektoriui pagal pavirtintą struktūrą.

3. Skyrius savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Tarptautinės darbo organizacijos konvencijomis, Lietuvos Respublikos darbo kodeksu, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, kitais įstatymais ir norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą bei darbo santykius, Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymu, Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus patvirtintu VDI darbo reglamentu, kitais lokaliniais teisės aktais, Nuostatais.

4. Skyriaus veiklos teritorija nustatoma Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus įsakymu.

5. Skyriaus valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis bei gaunantiems darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto (toliau kartu – darbuotojai), keliamus reikalavimus bei funkcijas nustato pareigybių aprašymai.

II SKYRIUS

SKYRIAUS UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

6. Skyrius vykdo ūkio subjektų, taip pat ir fizinių asmenų, kai jie yra darbdaviai (toliau – ūkio subjektas), veiklos priežiūrą:

6.1. konsultuojant ūkio subjektus skyriaus kompetencijos klausimais, siekiant užkirsti kelią galimiems teisės aktų pažeidimams;

6.2. vykdant ūkio subjektų veiklos patikrinimus;

6.3. teisės aktų nustatyta tvarka vertinant gautą informaciją apie ūkio subjektų veiklą;

6.4. taikant poveikio priemones ūkio subjektams įstatymų ir jų pagrindu priimtų kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

7. Skyrius, siekdamas Nuostatų 6 punkte nurodyto uždavinio įgyvendinimo:

7.1. kontroliuoja Darbo kodekso ir kitų darbo teisės normų vykdymą, tikrina, kaip ūkio subjektuose laikomasi darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų bei kolektyvinių sutarčių nuostatų, teikia darbdaviams reikalavimus, nurodymus, išvadas ir rekomendacijas;

7.2. tikrina, ar naudojamos darbo priemonės, darbovietės, technologiniai procesai, darbo sąlygos atitinka darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus, ar-organizuojamas saugus transporto priemonių eismas įmonėse;

7.3. tikrina, ar darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatyta tvarka darbuotojai instruktuoti, apmokyti, patikrintos darbdaviams atstovaujančių asmenų, darbdavių įgaliotų asmenų ir darbuotojų žinios darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais;

7.4. tikrina, ar darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka paskirti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai, įsteigtos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas vykdo darbdaviui atstovaujantis asmuo arba darbdavio įgaliotas asmuo, arba juridinis ar fizinis asmuo, su kuriuo sudaryta sutartis dėl tokių funkcijų atlikimo, kaip organizuota vidinė darbuotojų saugos ir sveikatos būklės kontrolė;

7.5. tikrina, ar darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatyta tvarka įsteigti darbuotojų saugos ir sveikatos komitetai arba išrinkti darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai;

7.6. tikrina, ar darbdaviai atlieka profesinės rizikos vertinimą;

7.7. tikrina, ar įrengtos buities, sanitarinės ir higienos patalpos, kolektyvinės darbuotojų apsaugos priemonės, ar išduodamos bei naudojamos asmeninės apsaugos priemonės, ar laikomasi darbo higienos normų reikalavimų, ar sudaryti darbuotojų, kuriems privaloma pasitikrinti sveikatą, sąrašai, ar darbdaviai organizuoja privalomus darbuotojų sveikatos patikrinimus;

7.8. tikrina darbuotojų saugos ir sveikatos garantijų taikymą, kaip organizuojamas darbo ir poilsio laikas darbuotojams iki 18 metų, nėščioms, neseniai pagimdžiusioms, krūtimi maitinančioms darbuotojoms ir neįgaliems darbuotojams;

7.9. tikrina, ar saugiai vykdomi sprogdinimo, naudingųjų iškasenų gavybos darbai, darbai potencialiai sprogiose aplinkose;

7.10. tikrina, ar darbdaviai saugiai organizuoja pavojingų cheminių medžiagų ir mišinių, biologinių medžiagų gamybą ir naudojimą, ar vykdomos pramoninių avarijų prevencijos priemonės;

7.11. tikrina, ar statybos darbų technologijos projekte yra numatytos konkrečios priemonės, užtikrinančios darbuotojų saugą ir sveikatą statinio statybos metu;

7.12. kontroliuoja, kaip darbdaviai vykdo darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais pareigą;

7.13. vykdo nelegalaus darbo, nedeklaruoto darbo ir nedeklaruotos savarankiškos veiklos kontrolę, koordinuoja nelegalaus darbo kontrolę vykdančių institucijų veiklą;

7.14. tikrina žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga apskaičiavimą ir mokėjimą, kai už žalos mokėjimą atsakingi darbdaviai;

7.15. tikrina, ar darbdaviai užtikrina neblaivių darbuotojų nušalinimą nuo darbo;

7.16. kontroliuoja, kaip darbdaviai laikosi darbo sutarčių, sudarytų su Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) siūstais asmenimis, ir šių sutarčių atitikties įsipareigojimams, nustatytiems Užimtumo tarnybos ir darbdavių sudarytose sutartyse dėl aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo, ir apie nustatytus neatitikimus informuoja Užimtumo tarnybą;

7.17. atlieka socialinių įmonių veiklos priežiūrą ir informuoja Užimtumo tarnybą apie nustatytus Lietuvos Respublikos socialinių įmonių įstatymo ar jo įgyvendinamųjų teisės aktų, Darbo kodekso, darbuotojų saugą ir sveikatą bei darbo santykius reglamentuojančių įstatymų ar jų įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimus bei jų pašalinimą arba įpareigojimų pašalinti patikrinimų metu nustatytus pažeidimus nevykdymą;

7.18. tikrina, ar nepažeidžiamos komandiruočių darbuotojų garantijos;

7.19. tikrina, ar darbdaviai laikosi Lietuvos Respublikos Europos darbo tarybų įstatymo nuostatų;

7.20. tikrina, ar užtikrinamos darbuotojams garantijos, numatytos Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi“;

7.21. tikrina, ar užtikrinamos darbuotojams garantijos, numatytos Lietuvos Respublikos įstatyme dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos bendrovėse;

7.22. tikrina, ar užtikrinamos darbuotojams garantijos, numatytos Lietuvos Respublikos įstatyme dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus Europos kooperatinėse bendrovėse;

7.23. tikrina, ar užsieniečiui leidimo dirbti sezoninį darbą galiojimo laikotarpiu suteikta gyvenamoji patalpa atitinka Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 62¹ straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytus reikalavimus;

7.24. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatų nustatyta tvarka tiria įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai patiria žalą sveikatai.

7.25. tikrina, ar laikomasi darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų nustatytos įvykių darbe, dėl kurių darbuotojai patiria žalą sveikatai, nelaimingų atsitikimų pakeliui į darbą ar iš darbo tyrimo tvarkos, ar įmonėje nustatyta pranešimų apie incidentus, incidentų tyrimo ir registravimo tvarka ir ar darbdaviai organizuoja prevencines priemones, kad būtų išvengta nelaimingų atsitikimų darbe, susirgimų profesinėmis ligomis;

7.26. Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatų nustatyta tvarka nagrinėja skyriuje gautus lengvo nelaimingo atsitikimo darbe N-1 ar N-2 formos aktus;

7.27. Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatų nustatyta tvarka tiria įtariamų profesinių ligų priežastis;

7.28. dalyvauja tiriant potencialiai pavojingų įrenginių ir pavojingų objektų avarijas;

7.29. tikrina, kaip laikomasi potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimo tvarkos ir terminų, ar potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros norminių teisės aktų nustatyta tvarka įrenginių savininkai atlieka jų nuolatinę priežiūrą, sustabdo šių įrenginių eksploatavimą, jeigu nustatyti jų priežiūros pažeidimai, dėl kurių gali kilti pavojus žmonių saugai ir sveikatai, tikrina potencialiai pavojingų įrenginių nuolatinės priežiūros licencijuojamos veiklos sąlygų laikymąsi;

7.30. tikrina, atlikdama rinkos priežiūrą, kaip mašinos, skirtos naudoti tik profesionaliems naudotojams, atitinka techninio reglamento „Mašinų sauga“, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“, nuostatas;

7.31. vykdo liftų ir liftų saugos įtaisų rinkos priežiūrą, atsižvelgiant į techninį reglamentą „Liftai ir liftų saugos įtaisai“, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 106 „Dėl techninio reglamento „Liftai ir liftų saugos įtaisai“ patvirtinimo“;

7.32. dalyvauja statinio statybos užbaigimo komisijos darbe, kai statinio projekte numatytas darbo vietų įrengimas;

7.33. tikrina darbdaviams atstovaujančių asmenų prieš darbdaviui atstovaujančiam asmeniui pradėdant eksploatuoti įmonę ar teikti paslaugas, darbdaviams atstovaujančių asmenų ir darbdavių įgaliotų asmenų, kurie atliks darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas, ir darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų žinias darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais;

7.34. konsultuoja darbuotojus, darbuotojų atstovus, darbdaviams atstovaujančius asmenis, darbdavių įgaliotus asmenis Darbo kodekso, darbuotojų saugą ir sveikatą bei darbo santykius reglamentuojančių įstatymų ir kitų norminių teisės aktų taikymo bei vykdymo, kolektyvinių sutarčių sudarymo, profesinių sąjungų steigimo klausimais;

7.35. analizuoja nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių ligų priežastis bei aplinkybes priskirtos skyriui veiklos teritorijoje veikiančiuose ūkio subjektuose, nustatyta tvarka teikia informaciją socialiniams partneriams. Pagal atliktą analizę rengia pasiūlymus dėl darbuotojų saugos ir sveikatos pažeidimų, nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių ligų, avarijų bei incidentų prevencijos ir teikia juos VDI administracijai;

7.36. analizuoja darbuotojų saugos ir sveikatos būklę priskirtos skyriui veiklos teritorijoje veikiančiuose ūkio subjektuose, rengia pasiūlymus dėl kitų metų darbo plano, taip pat teikia pasiūlymus dėl VDI lokalinių teisės aktų tobulinimo, darbo inspekcijų mokymo;

7.37. teikia pastabas bei pasiūlymus dėl rengiamų norminių teisės aktų projektų darbuotojų saugos ir sveikatos, darbo santykių srityse. Atsižvelgiant į galiojančių teisės aktų taikymo praktiką, teikia siūlymus juos papildyti, keisti ar priimti naujus;

7.38. tiria pareiškimus bei skundus VDI kompetencijai priskirtais klausimais;

7.39. nagrinėja darbdavių prašymus dėl darbuotojų atstovavimą įgyvendinančių asmenų darbo sutarčių nutraukimo darbdavio iniciatyva, darbdavio valia ir jų būtinųjų darbo sutarties sąlygų, palyginti su ankstesnėmis jų būtinosiomis darbo sutarties sąlygomis ar palyginti su kitų tos pačios kategorijos darbuotojų būtinosiomis darbo sutarties sąlygomis, pabloginimo;

7.40. bendradarbiauja su valstybės ir savivaldybių institucijomis, darbuotojų ir darbdavių organizacijomis;

7.41. organizuoja darbo arbitražo darbą;

7.42. suteikia patalpas apskrities teritorinės darbuotojų saugos ir sveikatos komisijos posėdžiams, skiria komisijos sekretorius;

7.43. atlieka kitas norminiais teisės aktais nustatytas funkcijas, atsako už skyriaus patalpų priešgaisrinę būklę;

7.44. vykdo kitas VDI vadovybės teikiamas užduotis.

III SKYRIUS

SKYRIAUS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

8. Skyriaus veikla organizuojama vadovaujantis metų veiklos planais, Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus įsakymais ir pavedimais.

9. Skyriui vadovauja skyriaus vedėjas, kurį Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka skiria į pareigas ir atleidžia iš jų Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius. Skyriaus vedėjas kartu su patarėjais organizuoja skyriaus darbą.

10. Nesant skyriaus vedėjo, jo funkcijas vykdo vienas iš skyriaus patarėjų arba kitas Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus paskirtas asmuo.

11. Skyriaus vedėjo ir patarėjų pareigos, funkcijos ir atsakomybė nustatomos jų pareigybių aprašymuose, kuriuos tvirtina Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius.

12. Savo darbe skyrius konsultuojasi su atitinkamais administracijos skyriais, vadovaujasi jų metodiniais nurodymais, teikia jiems nustatytą informaciją ir ataskaitas.

13. Skyriaus darbuotojai tiesiogiai pavaldūs skyriaus vedėjui; metodiškai – atitinkamus veiklos klausimus kuruojantiems skyriaus patarėjams.

14. Veiklos sritis ir darbų apimtis, užduotis darbo inspektoriams ir kitiems darbuotojams atsižvelgiant į VDI ir skyriaus planus nustato skyriaus vedėjas.

15. Darbo apskaita skyriuje tvarkoma kompiuterinėje sistemoje. Savo veiklos rodiklius darbo inspektoriams savarankiškai įveda į Darbo sąlygų darbo vietose nuolatinės stebėsenos informacinę sistemą (DSS IS), darbe naudojasi kitomis įdiegtomis informacinės sistemos programomis.

IV SKYRIUS

TEISĖS IR PAREIGOS

16. Skyrius, vykdydamas ir įgyvendindamas jam pavestus uždavinius ir funkcijas, turi visas teises ir pareigas, numatytas Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatyme, VDI nuostatuose, Valstybės tarnybos įstatyme bei kituose VDI veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose ir Nuostatuose.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Šie Nuostatai gali būti papildomi ar keičiami, atsižvelgiant į VDI veiklos pokyčius, Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus sprendimu.

18. Su šiais Nuostatais pasirašytinai supažindinami visi skyriaus darbuotojai.